

Yttrande

Datum
2023-10-03

Mottagare
KonTiki Vind AB

Yttrande i kompletterande samråd om vindkraftsprojektet Vidar samt avgränsningssamråd för borring

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF PO) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta kompletterande avgränsningssamråd samt samråd om borring vid bottenundersökningar.

SPF har tidigare inkommit med synpunkter i det inledande avgränsningssamrådet. Vi vidhåller dessa synpunkter, och inkommer här med ytterligare synpunkter inom det kompletterande samrådet för Vidar, samt något förtydligande av tidigare synpunkter.

SPF:s generella hållning samt bedömning av den aktuella parken

SPF är positiva till hållbar energiproduktion, men ställer sig generellt negativt till havsbaserad vindkraft då vi anser att alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan etablering av vindkraftparker får på den marina miljön. Dessutom är vindkraftparkerna ofta olämpligt placerade utifrån fiskets bedrivande och/eller riskerar att innebära negativ påverkan på fiskbestånden. För pelagiskt fiske bedömer SPF i nuläget att samexistens med vindkraft på samma yta sannolikt är omöjligt och många vindkraftparker konkurrerar därför med vårt fiske om ytan i havet.

Det valda området överlappar med ett utpekade riksintresseområde för yrkesfiske. För detta område gäller 3 kap 5§ Miljöbalken som anger: ”Vattenområden som har betydelse för yrkesfisket eller för vattenbruk ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.” En vindkraftpark inte bara försvårar fiskets bedrivande, det omöjliggör det helt. Inom riksintresseområdet för yrkesfiske anser vi därför att det är helt uteslutet att en vindkraftpark kan byggas.

Kompletteringen innehåller även ett förtydligande om parkens planerade produktion av vätgas. Detta är en ännu mer obeprovd teknik och möjliga konsekvenser av utsläpp av stora volymer saltlake och uppvärmt vatten på fysikaliska och biologiska mekanismer måste noga beskrivas.

Kunskapsbrister

Mycket kunskap saknas när det gäller påverkan från havsbaserade vindkraftparker på miljön och den marina faunan, bland annat är vilken påverkan parkerna kan få på reproduktion, beteende och migration för olika fiskarter. Fisken kan påverkas av t.ex. lågfrekventa vibrationer och undervattensljud, förändrade strömmönster och elektromagnetisk strålning. SPF anser att betydligt mer kunskap om dessa faktorer, baserad på långtidsstudier vid befintliga vindkraftparker, måste tas fram innan en storskalig utbyggnad vindkraft till havs kan övervägas.

Fiskets bedrivande

Rådande situation för den västra Östersjösillen (s.k. Rügensill) har under senare år föranlett kraftiga begränsningar av det pelagiska fisket i Skagerrak och Kattegatt, med starkt reducerade fångster som följd. Denna situation är inte representativ sett till en längre tidsperiod, och det är därför extra viktigt att i MKB se till en väl tilltagen tidsperiod som referens för det fiske som bedrivs i området för att få en rättvisande bild av fiskets variationer både vad gäller fiskeregleringar och kvotsituation för olika arter kopplat till beståndens variationer. Referensperioden bör absolut minst vara 10-15 år men helst och rimligen lika lång tid som parken är tänkt att vara i drift, dvs 30-40 år. En analys av fisket måste också delas upp på olika typer av fisken (aktiva respektive passiva redskap, samt pelagiskt respektive demersalt fiske).

Vätgasproduktion

Vätgasproduktion är en såvitt vi vet en ännu i stort sett oprövad teknik till havs. Av samrådsunderlaget framgår att produktionen skulle producera mycket stora volymer uppvärmt vatten från kylprocesser, samt saltlake från avsaltning av havsvatten. Båda avses släppas ut till det omkringliggande vattnet. Det framgår inte av samrådsunderlaget varken vilken temperatur kylvattnet kommer ha som mest eller vilken salthalt saltlaken kommer ha, eller hur dessa ska hanteras (på vilket djup de ska släppas ut etc.). Detta måste tydligt redogöras för i kommande MKB.

SPF är inte övertygade om korrektheten in den preliminära bedömningen som KonTiki gör i det kompletterade samrådsunderlaget att ”omgivningseffekterna är små då vattenomsättningen i området är god”. Hur saltlake och uppvärmt vatten ska hanteras och vilka effekter de kan få på lokala förhållanden och såväl fysikaliska som biologiska processer i havet behöver nogta gås igenom i kommande MKB. Salthaltsskiktningar, omblandning och primärproduktion är viktiga aspekter som KonTiki tydligt behöver redogöra för hur de kan påverkas av utsläpp av varmvatten respektive saltlake (eller varm saltlake?). Även säkerhetsaspekter/ riskanalys för en eventuell vätgasproduktion blir viktiga att belysa.

Borrning

Vad gäller borrning har SPF främst synpunkter kopplade till fiskets bedrivande i området. Samrådsunderlaget anger att borrhingsundersökningarna kommer vara omfattande i tid och rum. KonTiki vill undersöka 250-650 provtagningspunkter inom det planerade parkområdet, och runt platsen för borrningen kommer en skyddszon upprättas. Totalt beräknas borrhningarna kräva minst 350 dagar i anspråk och uppskattas totalt ta ca 12-32 månader enligt avgränsningssamrådet.

KonTiki anser att ”Eftersom undersökningarna sker under en kortare tid på varje position bedöms preliminärt inget intrång ske på sjöfart, fiske eller andra allmänna intressen.” SPF anser att det behövs en betydligt noggrannare analys för att dra denna slutsats och är oroliga för att borrhningarna kan utgöra ett hinder för fiskets bedrivande. Största möjliga hänsyn bör tas för att minimera denna påverkan.

Om ni har några frågor kopplat till vårt samrådsyttrande eller i övrigt om pelagiskt fiske kopplat till ert projekt är ni välkomna att kontakta oss.

Vänliga hälsningar, Malin Skog, SPF PO

Malin.Skog@pelagic.se

Tel: 0731-508 708